

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060101

DOM
2014-07-03
Stockholm

Mål nr
P 11899-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2013-12-09 i mål nr P 1352-12, se bilaga

KLAGANDE

Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms kommun, Box 8314, 104 20 Stockholm

MOTPARTER

1. W A

Ombud för 1: M A

2. HSB:s Bostadsrättsförening Ekudden nr 688 i Stockholm, 769602-1497,

Ombud för 2: J H

SAKEN

Tillsyn avseende fönster på fastigheten X i Stockholms kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Stadsbyggnadsnämndens i Stockholms kommun beslut den 10 juni 2010, dnr 2007-37517-576 att lämna anmälan om ingripande utan åtgärd.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms kommun (nämnden) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och fastställa länsstyrelsens och nämndens beslut att lämna anmälan om farliga fönster i fastigheten X utan åtgärd.

W A har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

HSB:s bostadsrättsförening Ekudden nr 688 (bostadsrättsföreningen) har tillstyrkt nämndens överklagande.

UTVECKLANDE AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN**Nämnden**

Bostadsrättsföreningen har installerat säkerhetsanordningar på fönstren. Det kan inte ställas ytterligare krav på säkerhetsåtgärder. Fönstren uppfyller stipulerade krav. De har s.k. CE-märkning gemensam inom EU och certifikat för typgodkännande från bl.a. Dansk Vindues Verifikation. Detta innebär att produkten överensstämmer med den europeiska standarden för fönster. Produkten är släppt och etablerad på marknaden i enlighet med kraven i SS/EN ISO 9001:200 samt BFS 2011:19. Detta innebär att produkten har ett typgodkännande och att tillverkningskontroll företagits. Fönstren har enligt tillverkaren använts i tusentals fastigheter i Sverige och i andra länder i Europa utan att olyckor rapporterats.

Det är endast vid extraordinära åtgärder såsom underhåll och fönsterputs som säkerhetsanordningen under några sekunder måste sättas ur spel. När så sker måste en högre grad av akksamhet iaktas av användaren. Risk för fallolyckor i samband med t.ex. fönsterputsning finns även vid fönster med lite högre bröstning än de nu aktuella. De skyddsanordningar som finns låser fönstret i alla lägen oavsett om det är vädringsläge eller att fönstret öppnats för fönstertvätt. Att som alternativ ha fönstren

helt låsta och bara kunna tvättas från utsidan skulle innebära att vädringsmöjligheterna försvann och utrymningsvägarna via fönster från lägenheterna skäras av då fönstren är försedda med säkerhetsglas.

Att ställa ytterligare krav utöver Boverkets allmänna råd skulle innebära en retroaktiv lagstiftning och skulle avsevärt påverka möjligheten att använda pivåhängda fönster. Krav på ytterligare säkerhetsåtgärder riskerar att snedvrیدا konkurrensen på marknaden för pivåhängda fönster och strida mot såväl svenska bestämmelser i bl.a. PBL om intresset av en effektiv konkurrens som EG:s konkurrensbestämmelser.

W A

Pivåfönstren i lägenhetens vardagsrum sitter i liv med golvet. Fönstren är 130 cm höga och 105 cm respektive 40 cm breda. Fönstren är horisontalhängda och i öppet läge hänger de i gångjärn som monterats i fönsterkarmens sidor. Fönstren öppnas med ett handtag som sitter i fönstrets nederkant. Konstruktionen innebär att de i öppet läge är öppna både nertill och upptill.

En normal förutsebar användning av fönstren får anses innefatta att fönstren kan öppnas i ett läge där spärren är bortkopplad, t.ex. i samband med rengöring av fönstren. I detta läge öppnas fönstret med handtaget som sitter i höjd med golvet och roteras utåt. Detta medför en påtaglig risk för olycksfall främst avseende egen säkerhet.

Konstruktionen kan liknas vid en s.k. fransk balkong, dvs ett fönster från golv till tak med ingående dörr och galler, dock att pivåfönstren saknar avskärmning på utsidan. Sådana balkonger skulle sannolikt inte accepteras ur säkerhetssynpunkt även om de var försedda med spärrar och barnsäkerhetsanordningar om det samtidigt saknades avskärmning i form av järngaller eller liknande på utsidan av fasaden som skydd för fall genom dörröppningen. När aktuella fönster står i öppet läge finns det risk för att en människa av misstag kan stiga fel, halka eller snubbla och falla genom öppningen. Skulle en fallolycka inträffa skulle det innebära mycket allvarliga konsekvenser, både för personen som faller liksom för personer som befinner sig nedanför lägenheten, då

den är belägen på femte våningen. Byggnadens fönster innebär därför en oacceptabel risk för olycka vid användning och drift och uppfyller därmed inte kraven i 6 § BVF (Förordningen 1994:1215 om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk).

Serviceåtgärder som exempelvis fönsterputsning utgör inte en extraordinär åtgärd utan ingår i en byggnads användning och drift och omfattas av de tekniska egenskapskraven. Vad tillverkaren uppger om fönstrens spridning och att inga olyckor rapporterats säger inte att placeringen av fönstren inte innebär en oacceptabel risk för olycka i strid med i målet tillämpliga regler. Spridningen av fönstren talar för betydelsen av att mark- och miljödomstolens dom står fast. CE-märkning avser kvaliteten på produkten, dvs att fönstren har de egenskaper som krävs enligt gällande regler. ISO 9001:2000 specificerar kraven för ett kvalitetsledningssystem avseende förmågan att tillhandahålla en produkt som uppfyller kundkrav och tillämpliga författningskrav. Att kraven på kvalitet och kvalitetsledningssystem är uppfyllda saknar relevans för frågan om placeringen av fönstren innebär oacceptabel risk för olycka. Eftersom anført regelverk var gällande vid uppförandet av byggnaden är det inte fråga om retroaktiv lagstiftning. Konkurrensrättsliga regler har ingen bäring på frågan om fönstren i sina aktuella placeringar innebär oacceptabel risk för olyckor vid användning eller drift.

Bostadsrättsföreningen

Byggnaden uppfyller aktuella byggkrav genom att fönstret är försett med säkerhetsbeslag och spärranordning. Anordningarna gör att fönstret vid vardagligt nyttjande inte kan öppnas mer än ca fem cm. Det finns ingen risk för att någon ska falla ut vid vardagligt nyttjande av fönstren. Borttagandet av spärren för extraordinära åtgärder som fönsterputsning måste göras genom en medveten handling och fönstret skiljer sig inte från t.ex. sidhängda fönsterkonstruktioner. Konstruktionen innebär inte en oacceptabel risk för olycka.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen har den 14 maj 2014 företagit syn av fönsterkonstruktionen i lägenhet nr 1501.

Frågan i målet är om det finns skäl för nämnden att vidta tillsynsåtgärder på grund av att flerbostadshuset på fastigheten, genom det sätt som fönstren placerats och använts i den klagandes lägenhet innebär en oacceptabel risk för olyckor vid användning.

Tillämpliga bestämmelser

Som länsstyrelsen konstaterat ska plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, tillämpas vid prövningen av målet. I sak har dock dessa bestämmelser inte ändrats på något avgörande sätt genom plan- och bygglagen (2010:900), PBL, som trädde i kraft den 2 maj 2011.

Enligt 3 kap. 3 § ÄPBL, ska byggnader uppfylla de krav som anges i 2 och 2 a §§ lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk m.m. i den utsträckning som följer av föreskrifter utfärdade med stöd av 21 § den lagen. Tillämpliga bestämmelser i övrigt redovisas i länsstyrelsens avgörande.

Betydelsen av CE-märkning av byggprodukter

Fram till den 1 juli 2013 fanns de EU-rättsliga bestämmelserna om CE-märkning i rådets direktiv 89/106/EG av den 21 december 1988 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om byggprodukter, det s.k. byggproduktdirektivet. Direktivet införlivades med svensk rätt. Direktivet har ersatts av Europaparlamentets och rådets förordning nr 305/2011/EEG av den 9 mars 2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter, byggproduktförordningen. Bestämmelserna innebär att en byggprodukt får CE-märkas om den omfattas av en harmoniserad standard eller om ett europeiskt tekniskt godkännande har utfärdats. CE-märkningen ska vara den enda märkning som styrker att prestandan överensstämmer med den harmoniserade standarden eller europeiska

tekniska bedömningen och avsikten är att CE-märkningen ska ersätta nationella typgodkännanden. Syftet med förordningen är att ange unionsgemensamma villkor för att släppa ut eller tillhandahålla byggprodukter på marknaden.

I förarbetena i anledning av införlivandet av byggproduktförordningen i svensk rätt uttalas att bestämmelserna inte handlar om bedömning av överensstämmelse med krav i förordningen eller i en harmoniserad standard utan om bedömning och fortlöpande kontroll av byggprodukters väsentliga egenskaper. Vilka produktenskaper som är väsentliga i respektive land avgörs av ländernas nationella lagstiftning om krav på byggnadsverk. Dessa krav har länderna rätt att reglera och kraven ryms inte inom unionens kompetensområde för den inre marknaden. Byggproduktförordningen harmoniserar inte några krav på byggnadsverk (prop. 2012/13:93 s. 20.)

Mot bakgrund av vad som nu redovisats konstaterar Mark- och miljööverdomstolen, att vad nämnden har anfört om att de aktuella pivåfönstren är CE-märkta och typgodkända, inte utgör hinder för nationella krav vad avser placeringen av fönstren och utformningen av flerbostadshuset, om sådana bedöms lämpliga för att de tekniska egenskapskraven om säkerhet vid användning avseende byggnadsverk ska vara uppfyllda.

Tillämpningen av bestämmelserna om tekniska egenskapskrav

Enligt 2 § första stycket 4 lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m., BVL, ska byggnadsverk som uppförs eller ändras uppfylla väsentliga tekniska egenskaper om säkerhet vid användning. I 6 § förordningen (1994:1215) om tekniska egenskapskrav m.m., BVF, föreskrivs att byggnadsverk ska vara projekterade och utförda på ett sådant sätt att de inte innebär oacceptabel risk för olyckor vid användning eller drift, såsom halkning, fall, sammanstötning, brännskador, elektriska stötar eller skador av explosioner. Bestämmelserna innebär att krav kan ställas på särskilda säkerhetsanordningar för att förhindra olycksfall, t.ex. räcken vid trappor och balkonger (prop. 1985/86:1 s 491). Bestämmelserna i BVL och BVF är generella och innebörden kan preciseras genom föreskrifter meddelade av Boverket. I de föreskrifter (BFS 1998:38) som Boverket utfärdat och som ska tillämpas i målet

anges (avsnitt 8:231) enbart föreskrifter rörande barnsäkerhet. Som Boverket anført i mark- och miljödomstolen kan det inte vara ett krav att Boverkets tillämpningsföreskrifter uttömmande ska reglera alla tänkbara situationer som kan uppkomma. I avsaknad av specificerade tillämpningsföreskrifter får en bedömning i det enskilda fallet göras mot bakgrund av de generella bestämmelserna.

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att stadsbyggnadsnämnden den 28 februari 2003 utfärdat slutbevis för fastigheten X. Slutbeviset innebär att nämnden bedömt att byggherren uppfyllt sina åtaganden enligt bestämmelserna i plan- och bygglagen och att nämnden inte funnit skäl att ingripa. Denna omständighet utesluter emellertid inte att det kan förekomma brister som förbisätts och som kan behöva åtgärdas.

Finns skäl för tillsynsningripande ?

Några invändningar mot fönstren som sådana har inte framförts. Fönstrens utformning och placering innebär att frågan om risk framförallt aktualiseras vid fönstertvätt av utsidan. Det har sedan tidigare vidtagits åtgärder i form av barnsäkra spärrar och stång monterad tvärs över fönsteröppningen. Mot denna bakgrund finner Mark- och miljööverdomstolen att det, om normal aktsamhet iakttas, inte kan anses föreligga en oacceptabel risk för fallolyckor. Detta gäller även i samband med t.ex. fönsterputsning. Mark- och miljööverdomstolen instämmer därför i länsstyrelsens bedömning att skäl inte föreligger att ställa ytterligare krav på åtgärder med stöd av bestämmelserna om tekniska egenskapskrav. Nämnden har haft fog för sitt beslut att lämna anmälan utan åtgärd. Överklagandet ska bifallas. Det innebär att mark- och miljödomstolens dom ska ändras.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Löv och Vibeke Sylten, tekniska rådet Carl-Gustaf Hagander samt hovrättsassessorn Anita Seveborg (skiljaktig), referent.

SKILJAKTIG MENING

Hovrättsassessorn Anita Seveborg är skiljaktig vad avser målets utgång och anför följande under rubriken ”risken för olyckor”.

Den i byggnaden aktuella lägenheten har försetts med stora pivåfönster, som på femte våningen kan öppnas i nivå med golvet. Detta kan i mycket jämföras med de förhållanden som föreligger vid balkonger, och innebär en ökad risk för att personer och föremål, även om normal aktsamhet iakttas vid användning av bostadsbyggnaden, kan falla ut genom fönstren om det inte finns säkerhetsanordningar i form av räcken eller att säkerheten tillgodosetts på annat motsvarande sätt. Att fönstren försetts med barnsäkra spärrar och en stång placerad tvärs över fönsteröppningen utgör därför inte tillräckligt skydd. Till detta kommer att det, med nu vald utformning och placering av fönstren, finns en påtagligt ökad risk för olyckor om fönstren ska putsas, eftersom de måste öppnas helt utåt innan de kan vändas i låst läge. Att putsa fönster får i allmänhet anses som en normal underhållsåtgärd för fönstrens funktion.

Med hänsyn till det nu anförda bedömer jag att fönstrens utformning och vald placering, samt de konsekvenser en eventuell olycka skulle kunna innebära, medför att det finns förutsättningar att kräva ytterligare åtgärder med stöd av bestämmelserna om att byggnad ska uppfylla väsentliga byggnadstekniska egenskapskrav om säkerhet vid användning. Eftersom kraven är föranledda av fönstrens speciella placering i byggnaden är de inte sådana att de kan anses konkurrensbegränsande. Mark- och miljödomstolens domslut bör fastställas.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2013-12-09
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr P 1352-12

KLAGANDE

W A

Ombud: C B och A K

MOTPARTER

1. HSB:s Brf Ekudden nr 688, 769602-1497

Ombud: J H

2. Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms kommun
Box 8314
104 20 Stockholm

SAKEN

Anmälan om farliga fönster på fastigheten Stockholm X

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 3 februari 2012 i ärende nr 4032-2010-9958, se [bilaga 1](#)

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen bifaller överklagandet på så sätt att underinstansernas beslut undanröjs och ärendet återförvisas till Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms kommun för fortsatt handläggning.

Dok.Id 302539

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00

BAKGRUND

Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms kommun (nämnden) beslutade den 10 juni 2010 att lämna W A anmälan om farliga fönster på fastigheten Stockholm X utan åtgärd. W A överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen), som avslag överklagandet.

W A har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

W A har yrkat att HSB:s Brf Ekudden nr 688 (Brf Ekudden) ska föreläggas att vid vite åtgärda risken för fall vid nyttjande av och underhåll av pivåfönster i lägenhet nr Z.

Till stöd för sin talan har W A anfört i huvudsak följande. Pivåfönstren i lägenhetens vardagsrum sitter i liv med golvet. De är horisontalhängda, vilket innebär att de i öppet läge hänger i gångjärn som är monterade i fönsterkarmens sidor. Fönstrens konstruktion innebär att de i öppet läge är öppna såväl nertill som upptill. I öppet läge är fönstret fullt vridbart då inga spärrar eller liknande finns. Vid fönsterputsning måste fönstret öppnas och vridas för att det ska vara möjligt att komma åt fönstrets utsida. Spärrar saknas helt i detta läge. Att fönstren är 130 cm höga, att det saknas säkerhetsanordning och att de öppnas utåt med ett handtag i nederkanten av fönstret innebär att det föreligger en påtaglig risk för personskador.

Kraven i lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk m.m. (BVL), som bl.a. anger att byggnadsverk ska uppfylla väsentliga egenskapskrav avseende säkerhet vid användning, har formulerats kortfattat för att vara flexibla i förhållande till EU-rätten. BVL ska tolkas med beaktande av det bakomliggande direktivets lydelse och syften.

I bilaga 1 till det s.k. Byggnadsdirektivet (direktiv 89/106/EEG), som ligger till grund för egenskapskravet i 2 § punkterna 1–6 BVL, anges i samband med säkerhet vid användning att ”byggnadsverket ska vara projekterat och utfört på ett sådant sätt

att det inte innebär oacceptabel risk för olyckor vid användning eller drift såsom... fall...". I tolkningsdokumentet till Byggnadsdirektivet anges att om en risk ska anses som oacceptabel eller inte beror på hur allvarliga konsekvenserna av en sådan händelse skulle bli, hur sannolikt det är att den inträffar och vilka åtgärder som ur ett ekonomiskt perspektiv är rimliga för att förebygga att en sådan händelse inträffar. En sådan bedömning ska enligt tolkningsdokumentet baseras på en "normalt förutsebar användning". Rengöring av fönstren får anses innefattas i begreppet normalt förutsebar användning.

Med hänsyn till att en stor säkerhetsrisk föreligger, att en eventuell olycka skulle få mycket allvarliga konsekvenser då lägenheten ligger på femte våningen samt att olycksfall torde kunna förebyggas till ett i sammanhanget mycket litet belopp, måste risken för fall anses vara oacceptabel och bör därför åtgärdas.

Att Boverket inte närmare har reglerat denna fråga beror sannolikt på att fönster normalt inte utformas så som har skett i detta fall. Reglerna kan inte omfatta alla tänkbara situationer.

Fönsterkonstruktionen kan liknas vid en "fransk balkong". Dock saknar pivåfönstren säkerhetsbeslag i form av avskärmning på utsidan av fönstren.

Boverket har, på begäran av mark- och miljödomstolen, i remissvar anfört bl.a. följande.

Följande föreskrifter kan, utan att vara direkt tillämpliga, tjäna som vägledning för den bedömning som ska göras.

Avsnitt 8:2321 första stycket i Boverkets byggregler (föreskrifter och allmänna råd), BFS 1998:38 BBR 7 (BBR) anger bl.a. att trapplopp, trapplan, ramper och balkonger som inte avgränsas av väggar, ska ha räcken som begränsar risken för personskador.

I det tillhörande allmänna rådets andra och tredje stycken anges följande. Räcken i trapplopp bör vara minst 0,9 meter höga. Om en öppning vid sidan av ett trapplopp är så stor att störningsrisk föreligger och fallhöjden är mer än ett normalt våningsplan, bör räcket vara minst 1,1 meter högt. Räcken på trapplan inom en bostad bör vara minst 0,9 meter höga. Räcken på andra trapplan, balkonger och loftgångar bör vara minst 1,1 meter höga.

Avsnitt 8:233 i BBR anger bl.a. att öppningar i ytor som är avsedda att beträdas ska vara täckta av luckor, galler, trallar eller andra lämpliga skyddsanordningar om de inte avgränsas av skyddsräcken eller dylikt.

En fråga i sammanhanget är om det kan föreligga en oacceptabel risk för olyckor vid användning eller drift i den mening som avses i förordningen (1994:1215) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk m.m. (BVF), även om risken inte har reglerats explicit i Boverkets tillämpningsföreskrifter. – Det ligger i sakens natur att tillämpningsföreskrifter inte uttömmande kan reglera alla tänkbara situationer som kan uppkomma. Regelverket ska inte uppfattas så att varje situation måste regleras uttömmande i BBR för att kraven i BVF sak gälla.

En bedömning i detta fall måste göras direkt mot de mer generellt ställda kraven i 6 § BVF. BBR kan ge vägledning för vilken säkerhetsnivå som bör utläsas, i detta fall främst de ovan nämnda avsnitten 8:231, 8:2321 och 8:233. Gemensamt för dessa avsnitt är att de utgår från ett normalt mänskligt beteende – som bl.a. innebär att man av misstag kan stiga fel, halka eller snubbla – och ställer detta i relation till riskerna för de konsekvenser sådant beteende kan leda till i form av allvarliga olyckor. Att särskilt beakta barnsäkerhet i utrymmen där barn kan vistas är en allmän princip. Vidare måste beaktas att byggnader används under en lång tid, vilket innebär att byggnaden måste utformas utifrån en normal förutsebar användning under hela byggnadens livslängd.

Vid bedömningen i förevarande fall lägger Boverket vikt vid att aktuella fönster i öppet läge lämnar så stor öppning att en människa kan falla ut genom öppningen. I värsta fall skulle ett fall från fönstren kunna innebära att personen avlider.

Mot denna bakgrund anser Boverket att den i ärendet aktuella utformningen av byggnaden innebär en oacceptabel risk för olycka vid användning och drift. Byggnaden uppfyller därmed inte kraven i 6 § BVF.

Brf Ekudden har, såsom föreningen får förstås, bestritt yrkandet. Föreningen har bl.a. kommenterat Boverkets yttrande och anfört följande. De aktuella fönstren är försedda med säkerhetsbeslag och spärranordningar. Det finns således inte någon

risk för fall vid ett normalt vardagligt nyttjande. Konstruktionen uppfyller genom denna anordning alla de krav som ställs i Boverkets regler. Det går inte att direkt utläsa om Boverket i sin bedömning tagit hänsyn till ovan nämnda säkerhetsanordningar. För att kunna utföra mer extraordinära åtgärder, som t.ex. fönsterputs, kan dock fönstret öppnas helt och roteras runt sina gångjärn så att man kommer åt dess utsida. Det ska dock poängteras att det därvid handlar om ett extraordinärt, och inte vardagligt, nyttjande. Eftersom nyttjaren vid extraordinära tillfällen är tvungen att ta bort spärren och öppna fönstret helt torde han eller hon vara medveten om risken och därmed också iaktta en viss försiktighet. Det finns givetvis alltid en teoretisk risk med att öppna ett fönster högt upp i ett hus, men risken kan i detta fall inte anses vara oacceptabel.

Nämnden har anfört följande. Brf Ekudden har installerat säkerhetsanordningar på fönstren ifråga. Det kan inte ställas ytterligare krav på säkerhetsåtgärder. När en säkerhetsanordning medvetet sätts ur spel – exempelvis vid en serviceåtgärd som fönstertvätt – måste självfallet en förhöjd grad av aktsamhet iakttas av användaren. Byggnadsdelen ifråga uppfyller således gällande krav. Boverkets argumentation riktar in sig på generell användning istället för undantagsfall som serviceåtgärder.

DOMSKÄL

Det är ostridigt i målet att de fönster som prövningen i målet avser innehar sådana säkerhetsbeslag och spärranordningar som krävs enligt Boverkets regler avseende öppningsbara fönster och glaspartier vilkas karmunderkant sitter lägre än 1,8 meter över golvet. Frågan mark- och miljödomstolen har att ta ställning till är om dessa fönster får anses utgöra en oacceptabel risk för olyckor vid användning.

Boverket har i sitt remissvar till mark- och miljödomstolen anfört att risken för olyckor vid användning eller drift i detta fall får bedömas mot de generella kraven i 6 § BVF, med ledning av bestämmelser som reglerar – enligt Boverket – jämförliga situationer. Dessa situationer har fått belysa hur riskerna av ett normalt mänskligt beteende ställs i relation till dess konsekvenser. Mark- och miljödomstolen delar Boverkets bedömning att de aktuella fönstren, med hänsyn till utformning och

placering samt de konsekvenser en eventuell olycka skulle medföra, utgör en oacceptabel risk för olyckor.

Boverket har vidare anfört att exempelvis fönsterputsning ska innefattas i vad som avses med en byggnads användning eller drift. Inte heller vad gäller denna ståndpunkt finner mark- och miljödomstolen skäl att göra en annan bedömning i frågan än den Boverket har gjort. Fönstren får därmed anses utgöra en oacceptabel risk för olyckor vid användning.

Med hänsyn till det anförda finner mark- och miljödomstolen att det är angeläget att fönstren åtgärdas så att de kan anses uppfylla säkerhetskraven enligt ovan angivna reglering på ett tillfredsställande sätt så att risken för fallolyckor minimeras. Med hänsyn till instansordningens princip bör ett föreläggande om att vidta åtgärder först prövas av nämnden. Domstolen återförvisar därför målet till nämnden för fortsatt handläggning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427).

Överklagande senast den 30 december 2013.

Claes-Göran Sundberg

Kristina Littke

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Claes-Göran Sundberg, ordförande, och tekniska rådet Kristina Littke.